

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 378/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Michal Mandzák, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 44 C 144/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 44 C 144/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti predovšetkým vyplynulo:

«... Sťažovateľka sa podanou žalobou v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 44C/144/2011 domáhala voči žalovanému Rozhlas a televízia Slovenska (ďalej len „žalovaný“) ochrany osobnosti spojenej s náhradou nemajetkovej ujmy v súvislosti s odvysielaním zvukovo-obrazového záznamu z rozhovoru medzi sťažovateľkou a [REDAKOVANÉ] v relácii „Večer pod lampou“ dňa 22.09.2011.

Na pojednávaní konanom dňa 06.06.2012 pred súdom prvej inštancie sa zúčastnili aj osoby, ktoré oznámili, že vstupujú do konania ako vedľajší účastníci na strane žalovaného, a to [REDAKOVANÉ], s.r.o., so sídlom [REDAKOVANÉ] (ďalej ako „[REDAKOVANÉ]“) a [REDAKOVANÉ]... (ďalej ako „[REDAKOVANÉ]“). Sťažovateľka uplatnila námietku proti vstupu týchto vedľajších účastníkov do konania, pričom Okresný súd Bratislava III rozhodol Uznesením, sp. zn. 44C/144/2011-160 zo dňa 27.06.2012 tak, že pripustil vstup [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ako vedľajších účastníkov na strane žalovaného. Na odvolanie sťažovateľa, ale i žalovaného rozhodol Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací Uznesením, sp. zn. 6Co/420/2012-196 zo dňa 30.10.2012, ktorým zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že vstup [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] do konania ako vedľajších účastníkov na strane žalovaného nepripúšťa. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala [REDAKOVANÉ] v celom rozsahu dovolanie. O dovolaní rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky Uznesením, sp. zn. 1Cdo/82/2013 zo dňa 15.05.2013 tak, že dovolanie v časti vstupu [REDAKOVANÉ] odmietol a v ostatnej časti dovolanie zamietol.

[REDAKOVANÉ] podaním zo dňa 04.02.2013 oznámila svoj nový vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného. Žalobca znova uplatnil námietku, o ktorej rozhodol Okresný súd Bratislava III, Uznesením sp. zn. 44C/144/2011-272 zo dňa 29.05.2013 tak, že pripustil vstup [REDAKOVANÉ] do konania ako vedľajšej účastníčky na strane žalovaného. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave, sp. zn. 8Co/421/2013-286 zo dňa 31.01.2014 tak, že zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V nadväznosti na uvedené rozhodol Okresný súd Bratislava III Uznesením sp. zn. 44C/144/2011-290 zo

dňa 19.03.2014 tak, že vstup [REDACTED] do konania ako vedľajšej účastníčky na strane žalovaného nepripúšťa. Voči tomuto rozhodnutiu sa odvolala [REDACTED] a o odvolaní rozhodol Krajský súd v Bratislave Uznesením, sp. zn. 8Co/389/2014-303 zo dňa 20.11.2014 tak, že napadnuté uznesenie potvrdil. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadla [REDACTED] dovolaním zo dňa 09.02.2015. O dovolaní rozhodol Najvyšší súd SR ako súd dovolací Uznesením, sp. zn. 6Cdo/181/2015 zo dňa 22.11.2016 tak, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd znovu vec prejednal a rozhodol Uznesením sp. zn. 8Co/9/2017-334 zo dňa 17.08.2017 tak, že napadnuté uznesenie Okresného súdu Bratislava III mení tak, že pripúšťa vstup [REDACTED] do konania ako vedľajšej účastníčky na strane žalovaného s tým, že sa s ňou bude ďalej pokračovať v konaní ako s intervenientom. Predmetné rozhodnutie bolo doručené právnomu zástupcovi sťažovateľky dňa 16.11.2017.

... V súlade s ustanovením § 50 ods. 1 písm. a) zákona č. 38/1993 Z. z. má sťažovateľka za to, že Okresný súd Bratislava III svojím postupom v predmetnej veci spôsobil zbytočné prieťahy, a tým porušil právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Ústavnú sťažnosť odôvodňujeme ustálenou judikatúrou Ústavného súdu SR...

Ako vyplýva z vyššie uvedených skutočností, Okresný súd Bratislava III ako všeobecný súd nezabezpečil v danej právnej veci taký procesný postup, ktorý by odstránil stav právnej neistoty sťažovateľky, a v dôsledku tohto postupu všeobecného súdu stav právnej neistoty sťažovateľky naďalej trvá.

Pri posudzovaní zbytočných prieťahov je podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR potrebné prihliadať na tri kritériá: (i) právna a faktická zložitosť veci, (ii) správanie účastníka súdneho konania, (iii) postup samotného súdu.

Z vyhodnotenia uvedených kritérií možno mať jednoznačne za to, že prieťahy v predmetnom konaní neboli spôsobené právnou a faktickou zložitou veci. Taktiež zo správania účastníka konania nemožno vyvodit' záver, že svojím konaním spôsobil prieťahy v súdnom konaní. Máme za to, že prieťahy v súdnom konaní boli spôsobené postupom všeobecného súdu, nakoľko je nemysliteľné, aby o vstupe vedľajšieho účastníka sa konalo a rozhodovalo viac ako päť rokov, a to opätovne. Súdne konanie o ochranu

osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy s tým spojené sa týmto spôsobom neprímerane predlžuje a dochádza k zbytočným prieťahom v konaní. Podotýkame, že rozhodnutie krajského súdu doposiaľ nie je právoplatné, nakoľko toho času ešte plynie lehota na podanie dovolania.

... Sťažovateľka v súlade s ustanovením čl. 127 ods. 2 Ústavy SR žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Podľa ustanovenia § 56 ods. 4 zákona č. 38/1993 Z. z. uvádza, že finančné zadosťučinenie žiada vo výške 10.000,- EUR a svoj návrh odôvodňuje tým, že toto finančné zadosťučinenie je protihodnotou utrpenej nemajetkovej ujmy spôsobenej zbytočnými prieťahmi v prvoinštančnom konaní vedenom pod sp. zn.: 44C/144/2011.

V uvedenom konaní vznikli zbytočné prieťahy vytvárajúce stav právnej neistoty sťažovateľky v oblasti jej nároku na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, a vzhľadom na správanie súdu nie je možné predpokladať, kedy sa pretrvávajúci stav právnej neistoty sťažovateľky odstráni. Vstup vedľajšieho účastníka na strane žalovaného sa prejednáva a rozhoduje neúmerne dlhú dobu, pričom sa v konaní už dlhodobo z tohto dôvodu nerieši merito veci a tým pádom je zasiahnuté právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prieťahov.

Súdne konanie vo veci ochrany osobnosti sťažovateľky prebieha od 25.10.2011, kedy bola súdu doručená žaloba, pričom doposiaľ nebola predmetná právna vec právoplatne ukončená.

Štát nesie zodpovednosť za riadne a včasné konanie svojich orgánov, preto je povinný zabezpečiť, aby bola vec prejednaná v primeranej lehote. Nakoľko konanie Okresného súdu Bratislava III predstavuje zásah do práv sťažovateľky, konanie o ochranu osobnosti by mal súd prejednávať bez zbytočných prieťahov s cieľom minimalizovať rozsah škody a zabezpečiť reparáciu vzniknutej ujmy, nakoľko sa odstupom času v zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR žalobou požadované ospravedlnenie miňa účinkom.

Opísané okolnosti podľa nášho názoru jednoznačne odôvodňujú priznanie finančného zadosťučinenia v peniazoch.

Súčasne si uplatňujeme náhradu trov konania, ktoré vzniknú sťažovateľky v dôsledku právneho zastúpenia v tomto konaní pred Ústavným súdom SR...

Na základe vyššie uvedených skutočností preto navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky po zistení skutkového a právneho stavu veci v súlade s ustanovením § 25 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. po predbežnom prerokovaní tohto návrhu rozhodol uznesením, ktorým by prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie, a vydal nasledovný **NÁLEZ**:

1/ Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod spis. zn.: 44C/144/2011 porušené bolo.

2/ Okresnému súdu Bratislava III prikazuje, aby vo veci vedenej pod spis. zn.: 44C/144/2011 konal bez zbytočných prieťahov.

3/ Sťažovateľke [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie 10.000,- Eur (slovom desaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4/ Sťažovateľke [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania, ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.»

II.

3. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

4. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

5. Z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 44 C 144/2011.

6. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

7. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

8. Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je

namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v konaní pred všeobecným súdom, s'ťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má právo podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), t. j. podanie s'ťažnosti na priet'ahy v konaní predsedovi okresného súdu.

9. Ústavný súd už viackrát rozhodol (napr. II. ÚS 374/2014), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať s'ťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd preto o s'ťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak s'ťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že s'ťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

10. Podľa názoru ústavného súdu podanie s'ťažnosti na priet'ahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch sa zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takeho právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

11. Keďže zo s'ťažnosti doručenej ústavnému súdu nevyplýva, že by s'ťažovateľka, ktorá je sudkyňou a je aj kvalifikovane právne zastúpená, s'ťažnosť na priet'ahy v konaní predsedovi okresného súdu podala a ani netvrdí, že ju nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodit' ani z príloh jej s'ťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd, opierajúc sa o svoju stabilnú

judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04), dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľky priznaného jej podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pozornosti ústavného súdu pritom neušlo (vyplýva to inak zo samotnej sťažnosti), že účastníci konania v napadnutom konaní neobvykle často využili svoje možnosti dané procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v občianskom súdnom konaní, čo spôsobilo predĺženie priebehu konania, v zmysle ustálenej judikatúry ho však nemožno kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy (napr. I. ÚS 31/01). Spis sa na okresnom súde nachádzal asi počas polovice napadnutého konania, pričom sťažovateľka počas tohto obdobia nevyužila svoje právo podať predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní.

12. Vzhľadom na uvedené skutočnosti podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné sťažnosť odmietnuť z dôvodu neprípustnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2018